

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXX. De præscriptione viginti annorum adversus crimen homicidii:
Et utrùm illa præscriptio currat adversus pupillum, vel minorem 25. annis.

...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

decif. 339. num. 2. & si daretur possessio privativa, esset spoliativa. Idem decif. 7. num. 1. Ludovif. decif. 472. num. 1. & 493. num. 1. & ibi Addentes.

Tertia quæstio in eo versatur, utrum Dominus jurisdictionalis, qui est Dominus directus, petere possit laudimium de prædiis, in quorum possessionem creditor immisus fuit vigore Constituti in obligatione Camerali appofiti.

20 Quæstio ista resolvenda est negativè, quia laudimium non debetur ex simplici possessione, nisi interveniente titulo habili ad translationem domini: & sola possessionis translatio non dicitur alienatio, licet si res, §. sunt & alia, ff. de alienat. jud. mut. caus. facta, l. non alienat, ff. de regul. juris, Tiraquell. ad leg. connubial. glossa 5. in verbo Contraher, num. 161. Bertrandus conf. 3. num. 2. volum. 2. prior. Laudimium verò debetur tantum ob causam alienationis domini utilis, quod Dominus habet in re emphyteutica, ut dicit ibid. Bertrandus num. 1. & notant Doctores in l. fin. C. de jure emphyt. sequitur Borg. in tract. de laudimio, parte 2. inspecl. 33. per tot. Claper.

21 causa 26. quæst. unica, n. 2. † & idem immisus in possessionem honorum debitoris vigore contractus, non facit fructus suos, ut notat Gallef. de obligat. Camerali, quæst. ult. num. 26. sicut nec immisus ex Salviano fructus suos facit, sed illos in sortem impurare tenetur. Zichias de obligat. Camerali, quæst. ult. num. 60.

22 Verum tamen est, quod si possessio sic capta, continuata fuisset per spatium decem annorum inter præfentes, & viginti inter absentes, ac deinde emphyteuta eadem possessio restitueretur, Dominus directus fundatus esset in petitione laudimii, ut notavit Bertrandus d. conf. 3. num. 3. in fine, quem sequitur Borg. d. inspecl. 33.

Cum itaque possessio, quæ capta fuit per particulares vigore clausulæ Constituti, sit recens, & per modicum tempus continuata, absque titulo habili ad transferendum dominium; sequitur, laudimium ex hujusmodi adeptione possessionis non deberi.

¶¶¶¶¶:¶¶¶¶¶¶¶¶:¶¶¶¶¶¶¶¶¶

CAPUT CXX.

De præscriptione viginti annorum adversus crimen homicidii: & utrum illa præscriptio currat adversus pupillum, vel minorem viginquinque annis? Et quomodo interrumpatur? videlicet, utrum per simplicem accusationem, vel inquisitionem? Vtrum acta deperdita probari possint per testes, & quomodo? Domini jurisdictionalis declaratio utrum præjudicet parti querelanti? Et an, & quando Iudex requisitus possit cognoscere de meritis causæ.

S V M M A R I U M.

- 1 Omnis actio criminalis in crimine homicidii spatio viginti annorum tollitur.
- 2 Ampliatur, ut locum habeat, si procedatur per accusationem, siue per inquisitionem.
- 3 Præscriptio viginti annorum in delictis currit etiam contra minores.
- 4 Et talis præscriptio currit etiam tempore belli.
- 5 Requiritur citationem ad hanc præscriptionem inter-

rumpendam, quidam existimant: alii solam sufficere inquisitionem. Sed prior sententia æquior est, & benignior.

6 Quando reus aufugit, nec se citari permisit, habetur pro legitime citato.

7 Interruptio in delictis non nocet, si post illam lapsi sunt viginti anni, à die interruptionis computandi.

8 Si acta criminalia dicantur deperdita, duo probanda sunt: primò illorum amissio: secundò tenor ipsorum.

9 Attestatio simplex unius viri, quantumvis insignis, fidem non facit in præjudicium Tertii.

10 Iudex requisitus potest, si velit, cognoscere de injustitia sententiæ Iudicis requirentis, nec pars requirens executionem, potest ex ea prætereire sibi allatum fuisse gravamen.

V Ariz quæstiones propofitæ fuerant pro parte cuiusdam Domini jurisdictionalis, quæ ad fequentia capita reducuntur.

Primò quanto tempore præscribatur actio criminalis ratione homicidii.

Secundò, utrum præscriptio hoc casu dormiat, pendente minori ætate querelantis.

Tertiò, utrum illa præscriptio interrumpatur per libellum accusationis, vel per inquisitionem formatam contra delinquentem.

Quartò, quanto tempore duret effectus dictæ interruptionis.

Quinò, utrum interruptio probetur per testes, quando acta criminalia fuerunt deperdita.

Sextò, utrum si Dominus jurisdictionalis declararet fuisse satisfactum fisco, talis declaratio subsistat in præjudicium partis læsæ.

Septimò, utrum Senatus Auracensis requisitus pro executione citationis in illa causa criminali, possit cognoscere de meritis causæ, & de materia principali.

Ad quas quæstiones responderetur in hunc, qui sequitur, modum.

Ad primam quæstionem responderetur, quod omnis actio criminalis ratione homicidii, de quo agitur, spatio viginti annorum præscribitur, l. querelam, C. de fals. Peregr. de jure fife. lib. 6. tit. 8. num. 36. Clar. in §. fin. quæst. 5. num. 1. Gomez. de delict. cap. 1. num. 6. Farinac. de delict. quæst. 10. num. 1. & seqq. † qui omnes volunt hanc regulam locum habere, siue per accusationem procedatur, siue per inquisitionem.

Secundò, quod ista præscriptio currit etiam contra minores, neque impeditur sub aliquo prætextu ignorantie, vel impedimenti, vel absentie. Probat per textum in l. auxilium, ff. de minorib. Barbosa ad l. 3. C. de præscript. 30. vel 40. annor. n. 218. Gomez. d. cap. 1. n. 6. circa med. Guazin. de defenf. reor. defenf. 2. cap. 2. num. 6. Farinac. d. q. 1. num. 2. Atque ita judicatum fuit in supremo Parisiensi Senatu 27. Julii 1566. & iterum 30. Decembris 1606. ut refert Brodeau in notis ad Louet, lit. C. num. 47. in secunda columna ultima impressionis, † addens quod nec tempore bellorum talis præscriptio interrumpitur, atque ita judicatum refert.

Tertiò, quod ista præscriptio non interrumpitur per quemcumque actum judicalem, sed necessaria est citatio legitime exequuta, & in actis descripta, cum relatione nuntii citationem exequentis. Barbosa loco citato, num. 233. Sed tamen solam accusationem, vel inquisitionem ex officio factam, sufficere ad interrumpendam præscriptionem in criminalibus,

nalibus tenet Farinac. *d. quæst.* 10. *num.* 28. Ego autem si iudex essem, non solum delinquentem ad mitiorem poenam post viginti annos condemnarem, sed Barboſæ ſententiam ſequutus, illum penitus abſolverem, ſi non præceſſiſſet illius legitima citatio, ut ſuprà dictum eſt, aut ſaltem ad ſuperiorem recurrere pro gratia.

6 Quod locum non habet, quando delinquens au-
fugit, ad hoc ut citari non poterit; tunc enim ha-
betur pro legitimè citato, prout in casu isto inter-
venisse proponitur, juxta doctrinam Felini in cap.
illud 8. num. 11, in prima concl. de prescr.

7 Quarto, quod interruptio prescriptionis illam non impedit, si post interruptionem lapsi fuerint viginti anni. *Farinac. d.g. l. n. 28. versic. & stante dicta prescriptionis interruptione.*

8 Quinto, quod si dicatur, acta, & processuras factas super citationibus, & proclamationibus adversus delinquentem, fuisse deperditas, illarum veritas probari poterit per testes, dummodo deponant de amissione hujusmodi scripturarum, & de omnibus in eis contentis, totoque tenore illarum, aliàs fidem non faciunt. *Arcin. in sed. & si pater, n. 2. Inst. quib. modis ius par. potest. solv.* maxime autem probant si testes sint Juris periti, vel Notarii. *Bart. in l. 2. §. 1. num. 4. ff. de iure fisci.*

9 Sexto, quod attestatio Domini jurisdictionalis loci, in quo delictum fuit commissum, quod delinquens fuit absolutus per sententiam, & ipse fuit contentus de iuribus fisci, non potest relevare delinquentem: quia constat illam fuisse factam colusorio, cum contineat manifestam contrarietatem: quomodo enim fieri potest, ut fisco aliqua jura deberentur, si delinquens fuit absolutus per sententiam? Præterea, quia similes attestations non faciunt fidem, nec prejudicant. Tertio, etiam si factæ fuerint à viro, quantumvis insigni. Gratian, *discept. forens.* 677. n. 8. cum mult. sequentib.

10 Septimo, quod Iudex requisitus, quando videt Iudicis requirentis injustitiam, potest de ea si velit cognoscere, neque pars potest dicere ex eo se gravatam esse: *Surd. conf. 405. nu. 29. & conf. 358. num. 17. Gratian. discept. 146. Rot. in recent. decis. 576. part. 4.*

CAPUT CLXXI.

Homicidium commissum in rixa non debet puniri pœna mortis. Et ex quibus dicitur commissum in rixa, tam ex qualitate loci, temporis, & aggressionis, quàm ex aliis circumstantiis. Ex præcedenti aggressionem facta occidendi, excluditur præsumptio animi deliberati. In dubio præsumendum est homicidium non fuisse præmeditatum, nec cum animo occidendi. Interesse debetur ab illo qui occidit ad sui defensionem, excedendo modum legitimæ defensionis. Quod intelligendum est de interesse radicato, non autem de nondum delato, sed dubio, & eventuali.

S V M M A R I V M.

1 *Homicidium in rixa commissum non potest puniri
pœna ordinaria.*

2 Ampliatur ut procedat, quamvis non constet qui ex duobus fuerit aggressor.

3 Homicidium in rixa commissum non dicitur
Etum appensate.

4 Quando nullus adest tractatus procedens, nec
propositum praambulans, homicidium confectum
in rixa commissum.

5 Quando ex reali, vel verbali contraversia in iura
ta deventum fuit ad homicidium, tunc illud di-
citur in rixa commissum.

6 In dubio judicandum est homicidium fuisse in rixa commissum; & qui dicit contrarium, tenetur illud probare.

7 Quod maximè procedit, quando inter rixam, &
homicidium modicum tempus intervenit.

8 *Ex qualitate loci publici excluditur animus pre-*
meditatus occidendi.

2 Si nulla praeceſſerit inimicitia, homicidium
praſumitur animo deliberato factum.

10 Inter ipsos inimicos rixa inopinata interuenire
potest.

11 Brevitas temporis animi deliberationem excludit
in homicidio.

12 Ampliatur, ut homicidium dicatur in rixa com-
missum, etiamsi iracundia aliunde proveniat.

13 Si occisus occidentem fugientem prosequens
fuit, praesumptio est exclusiva animi occi-
dendi.

14 Quando alius fuit aggressor, etiam si occidens ex-
cesserit modum inculpatae tutelae, non est locus
pœnæ mortis.

15 Etiamſi aliquando præſumatur animus occidendi,
non tamen ex eo ſequitur quod ille animus fue-
rit deliberatus.

16 *Vt sit locus pœna ordinaria adversus homicidas,
debet probari præcedens animi deliberatio.*

17 Qui post datam sibi mentitam, vel aliam, injuriantem occidit, non est puniendus poena mortis, sed levisiori.

18 Qui alium occidit, ridemem quod quis in la-
dem impeggerit, non est plebendani pena or-
naria, sed mitiori.

19 Occidens eum qui nondum aliam inopem
se preparabat ad illam dandam, iniu-
niendus est.

20 Iuramentum inquisiti quod non habuerat
occidendi, coadjuvat alias probationes.

21 *Maximè concurrente bonafama illius.*
22 *Eriam si plures adessent percussiones, non tantu*

21. Etiam si plures autem per
eo per neceſſe concluditur animi occu-
di.

23 *Animus occidendi excluditur ex qualitate operamenti, quo occidens usus est, quod quondam per manus habebat.*

24 Quando agitur de defensione rei, quando
plena probatio habetur pro perfecta.

25 Etiam si homicidium fuerit commissum
carceres, aut in alio loco privationis, ut
meretur penam mortis, si fuerit factum in
rixa.

26 Occisor tenetur ad damna, & intereff.
in culpa tutela excefferit.

27 Interesse augmenti dotalis amittitur
uxori sua supervivere poterat, quantum ad
debitum non debetur.

28 *Interesse extrinsecum debetur hereditum*
Intellige ut locum habeat in interesse delati, &